

PRESSITEADE nr 208/22

Luxembourg, 21. detsember 2022

Üldkohtu otsused kohtuasjades T-260/21 | E. Breuninger vs. komisjon ja T-306/21 | Falke vs. komisjon

Üldkohus jättis rahuldamata ettevõtjate Breuninger ja Falke esitatud hagid komisjoni otsuse peale, millega kiideti heaks Saksamaa abi ettevõtjatele, kes COVID-19 pandeemia kontekstis kaotasid oma käibest vähemalt 30%

Komisjoni otsus ei riku ei proportsionaalsuse põhimõtet ega võrdse kohtlemise põhimõtet

Saksamaa teatas 17. novembril 2020 Euroopa Komisjonile abikavast, mille eesmärk on anda COVID-19 pandeemia kontekstis Saksamaa territooriumil ettevõtjatele abi nende katmata püsikulude katteks. Abikava kohaselt võisid ettevõtjad, kes võrdlusperioodil kaotasid vähemalt 30% oma käibest, saada abi kuni 3 miljonit eurot.

Tuginedes oma teatisele riigiabi ajutise raamistiku kohta majanduse toetamiseks praeguse COVID-19 puhangu kontekstis¹, tunnistas komisjon teatatud abikava ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b alusel siseturuga kokkusobivaks². Selle sätte kohaselt võib abi, mille eesmärk on liikmesriigi majanduses tõsise häire kõrvaldamine, teatud tingimustel pidada siseturuga kokkusobivaks.

Saksamaa teatas 2. veebruaril 2021 komisjonile oma abikava muutmisest, mis seisnes abi ülemmäära suurendamises 10 miljoni euroni ettevõtja kohta ja selle pikendamises 31. detsembrini 2021. Kõnealuse muudatuse, mis võttis arvesse ajutisse raamistikku komisjoni tehtud erinevaid muudatusi, kiitis komisjon heaks 12. veebruaril 2021.³

Saksa äriühingud E. Breuninger GmbH & Co. ja Falke KGaA esitasid hagiavaldused, milles palusid tühistada komisjoni otsuse muudetud versiooni, millega tunnistati Saksa abikava siseturuga kokkusobivaks (edaspidi „vaidlustatud otsus“). Üldkohus jättis need hagid rahuldamata ning täpsustas seejuures ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b alusel komisjoni otsuste proportsionaalsuse kontrolli ulatust.

Üldkohtu hinnang

Esiteks analüüsis Üldkohus vaidlustatud otsuse õiguspärasust ELTL artikli 107 lõike 3 punktist b lähtuvalt.

¹ Komisjoni 19. märtsi 2020. aasta teatis riigiabi ajutise raamistiku kohta majanduse toetamiseks praeguse COVID-19 puhangu kontekstis (ELT 2020, C 91 I, lk 1; edaspidi „ajutine raamistik“), mida muudeti esimest korda 3. aprillil 2020 (ELT 2020, C 112 I, lk 1), teist korda 8. mail 2020 (ELT 2020, C 164, lk 3), kolmandat korda 29. juunil 2020 (ELT 2020, C 218, lk 3), neljandat korda 13. oktoobril 2020 (ELT 2020, C 340 I, lk 1) ning viiendat korda 28. jaanuaril 2021 (ELT 2021, C 34, lk 6).

² Komisjoni 20. novembri 2020. aasta otsus C(2020) 8318 (final) riigiabi SA.59289 (2020/N) kohta – Saksamaa COVID-19 – Abi katmata püsikulude katteks (ELT 2022, C 124, lk 1).

³ Komisjoni 12. veebruari 2021. aasta otsus C(2021) 1066 (final) riigiabi SA.61744 (2021/N) kohta – Ajutise raamistiku alusel lubatud abikavade kohandamist puudutavate muudatuste ühine teatavakstegemine, eelkõige pärast ajutise raamistiku viiendat muudatust (ELT 2021, C 77, lk 18).

Sellega seoses väitsid hagejad, et komisjon rikkus proportsionaalsuse ja võrdse kohtlemise põhimõtet, kui ta kiitis heaks Saksa abikavas ette nähtud abikõlblikkuse kriteeriumi. Nimetatud kriteeriumi kohaselt oli abikava võimalik kasutada ettevõtjatel, kelle käive vähenes võrdlusperioodil sama ajavahemikuga 2019. aastal võrreldes vähemalt 30%.

Kõigepealt lükkas Üldkohus tagasi komisjoni esitatud vastuvõetamatus vastuväite, mis puudutas asjaolu, et vaidlustatud otsuses kohaldati õigesti abikõlblikkuse kriteeriumi, mis oli sätestatud ajutise raamistiku punktis 87, kusjuures hagejad ajutise raamistiku kehtivust ei vaidlustanud. Siinkohal tuleneb küll kohtupraktikast, et liidu õigusaktide õiguspärasuse eelduse järgimine võib takistada sellise otsuse põhjendatuse kontrollimist, mis kujutab endast üldkohaldatava akti – mis on lõplik ja tekitab õiguslikke tagajärgi kolmandatele isikutele – pelka kohaldamist, kui selle üldkohaldatava akti kehtivust ei ole vaidlustatud. See ei ole siiski nõnda, kui komisjon – nii nagu käesoleval juhul – kohaldab käitumisreegleid, mille ta võttis vastu selleks, et ELTL artikli 107 lõike 3 kohaldamisel piirata oma kaalutusõigust, ning mis iseenesest ei tekita siduvaid õiguslikke tagajärgi.

Mis puudutab küsimust, kas Saksa abikavas ette nähtud ja vaidlustatud otsusega heakskiidetud abikõlblikkuse kriteerium on proportsionaalsuse põhimõttega kooskõlas, siis tõdes Üldkohus, et meetme kooskõla proportsionaalsuse põhimõttega hõlmab kolme koostisosa. Esimene osa puudutab selle sobivust, see tähendab meetme võimet saavutada taotletav õiguspärane eesmärk. Teine osa puudutab meetme vajalikkust ja eeldab, et nimetatud õiguspärasest eesmärgi ei ole võimalik saavutada vähem piiravate, kuid samavõrra sobivate vahenditega. Lõpuks kolmas osa puudutab meetme proportsionaalsust, see tähendab liigsete piirangute puudumist, võrreldes seatud eesmärkidega.

Mis puudutab etteheidet võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumise kohta, siis märkis Üldkohus lisaks, et asjaolu, et Saksa abikavas ette nähtud abikõlblikkuse kriteerium, mis põhineb asjaomaste ettevõtjate tasandil hinnataval käibe vähenemisel, toob kaasa ettevõtjate erineva kohtlemise sõltuvalt sellest, kas COVID-19 pandeemia mõjutas nende kogu tegevust või osa sellest, ei tähenda iseenesest seda, et kriteerium on õigusvastane. Seevastu tuleb kontrollida, kas niisugune erinev kohtlemine on põhjendatud ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b alusel, mis eeldab, et kriteerium on sobiv, vajalik ja proportsionaalne, selleks et kõrvaldada tõsine häire asjaomase liikmesriigi majanduses. Seega kattub võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumist puudutav etteheide sisuliselt etteheidetega, et on rikutud proportsionaalsuse põhimõtte erinevaid osasid.

Nende täpsustuste tegemise järel **lükkas Üldkohus tagasi erinevad etteheited, millega vaidlustati abikõlblikkuse kriteeriumi sobivus, vajalikkus ja proportsionaalsus abikavas, mis kiideti heaks vaidlustatud otsusega.**

Selle käigus toonitas Üldkohus muu hulgas, et kuigi hagejatel on õigus vaidlustada ajutise raamistiku abikõlblikkuse kriteeriumi vajalikkust, pakkudes alternatiivse kriteeriumi, mida komisjon kohaldas teistes otsustes, saaks niisuguse etteheitega nõustuda vaid juhul, kui alternatiivne kriteerium näitaks ilmselgelt, et vaidlustatud abikõlblikkuse kriteerium ei ole vajalik. Lisaks oleks hagejate ettepanekul kasutada alternatiivse abikõlblikkuse kriteeriumina kahjumit, mis saadi COVID-19 pandeemia mõjutatud tegevusvaldkondades ilma asjaomase ettevõtja olukorda tervikuna arvesse võtmata, suurem mõju Saksamaa eelarvele kui mõju, mis tuleneb komisjoni kasutatud abikõlblikkuse kriteeriumist. Seega tõdes Üldkohus, et hagejate pakutud alternatiivne kriteerium ei ole „sama sobiv“ meede, mis tõendab, et komisjoni kasutatud abikõlblikkuse kriteerium ei ole vajalik.

Mis puudutab konkurentsi piiravat mõju, mille **heakskiidetud abikavas ette nähtud abikõlblikkuse kriteerium** tõi hagejate arvates kaasa ettevõtjatele, kelle teatud tegevust COVID-19 pandeemia mõjutas ja kes seetõttu olid sunnitud teatud osa oma vahenditest, mis pärinesid tegevusest, mida pandeemia ei mõjutanud, kasutama pandeemiast mõjutatud tegevuste rahastamiseks, siis leidis Üldkohus, et kõnealune kriteerium **ei ole igal juhul käsitletav konkurentsi piirava mõjuna, mis on ilmselgelt ebaproportsionaalne, arvestades Saksamaa abikava järgitavat eesmärki tagada COVID-19 pandeemiast mõjutatud ettevõtjate elujõulisus.**

Lisaks ei nõustunud Üldkohus vastupidi hagejate väidetule ka sellega, et komisjon rikkus teatatud abikava

individuaalse uurimise kohustust. Selles osas ei tõendanud hagejad, et esinevad heakskiidetud abikavale omased erandlikud asjaolud, mille tõttu oleks komisjon pidanud jätma vaidlustatud otsuses kohaldamata ajutises raamistikus sätestatud abikõlblikkuse kriteeriumi.

Teiseks lükkas Üldkohus tagasi ka hagejate väite, mis puudutab ELTL artikli 108 lõike 2 rikkumist. Hagejad leidsid sisuliselt, et kuna komisjon kiitis teatatud abikava heaks ilma ametlikku uurimismenetlust algatamata, rikkus ta menetlusõigusi, mis tulenevad hagejatele sellest sättest.

Sellega seoses märkis Üldkohus, et nimetatud väide oli tegelikult esitatud teise võimalusena juhuks, kui Üldkohus ei analüüsi etteheiteid teatatud abikavale antud hinnangu põhjendatuse kohta. Kuna aga neid etteheiteid analüüsi, ei ole väitel märgitud eesmärki. Lisaks puudub sellel väitel sõltumatu sisu, kuna väide kordab kokkuvõtlikult nendes etteheidetes esitatud argumente, mis puudutavad abile antud hinnangu põhjendatust.

Nendel kaalutlustel **jättis Üldkohus hagejate hagid rahuldamata.**

MÄRKUS: Tühistamishagi taotletakse liidu õigusega vastuolus olevate liidu institutsioonide õigusaktide tühistamist. Teatud tingimustel võivad liikmesriigid, Euroopa institutsioonid ja eraõiguslikud isikud esitada Euroopa Kohtule või Üldkohtule tühistamishagi. Kui hagi on põhjendatud, tühistatakse õigusakt. Asjassepuutuv institutsioon peab täitma õiguslünka, mis õigusakti tühistamisega võib tekkida.

MÄRKUS: Üldkohtu lahendi peale võib kahe kuu ja kümne päeva jooksul selle teatavakstegemisest esitada üksnes õigusküsimustes apellatsioonkaebuse Euroopa Kohtule.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Üldkohtule siduv.

Kohtuotsuste ([T-260/21](#) ja [T-306/21](#)) terviktekst on CURIA veebileheküljel alates selle kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Marta Osleja, ☎ (+352) 4303 6005.

Hoiame ühendust!

